

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien asettaminen vuoden 2023 eduskuntavaaleissa

KH 09.01.2023 § 2
230/00.00.00.01/2022

Valmistelija talousjohtaja, oto. hallintojohtaja

Vuoden 2023 eduskuntavaalien ennakkoäänestys toimitetaan kotimaassa 22. – 28.3.2023. Varsinainen vaalipäivä on 2.4.2023.

Vaalilain 15 §:n mukaan kunnanhallituksen on hyvässä ajoin ennen vaaleja asetettava:

"1) kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme; sekä

2) laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta, joihin kuhunkin kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme.

Sekä vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenten että niiden varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa asianomaisessa vaalipiirissä edellisissä eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita puolerekisteriin merkittyjä puolueita. Kuntavaaleissa jäsenten ja varajäsenten tulee kuitenkin edustaa kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Vaalilautakunnan varajäsenet ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Ehdokas ei voi olla vaalilautakunnan jäsenenä eikä varajäsenenä. Ehdokas tai hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa ei voi olla vaalitoimikunnan jäsenenä eikä varajäsenenä. Puolisoilla tarkoitetaan aviopuolisoita sekä avioliitonomaisissa olosuhteissa ja rekisteröidyssä parisuhteessa eläviä henkilöitä.

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien nimet ja yhteystiedot on ilmoitettava kunnan keskusvaalilautakunnalle."

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan jäsenten ja varajäsenten poliittista edustavuutta tarkastellaan erikseen. Myös tasa-arvolain soveltamisessa tarkastellaan vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan jäsenten ja varajäsenten edustavuutta erikseen. Sekä varsinaisissa jäsenissä että varajäsenissä on siis oltava naisia ja miehiä kumpiakin vähintään 40 %.

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan jäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Kuntalain 71 §:n mukaan vaalikelpoinen kunnan luottamustoimeen on henkilö,
1) jonka kotikunta kyseinen kunta on;
2) jolla on jossakin kunnassa äänioikeus kuntavaaleissa sinä vuonna, jona valtuutetut valitaan tai vaali muuhun luottamustoimeen toimitetaan; ja

3) jota ei ole julistettu vajaavaltaiseksi.

Äänestysalueet vuoden 2023 eduskuntavaaleissa ovat seuraavat:

001	Keskusta pohjoinen
002	Keskusta etelä
003	Vaskivesi
004	Kurjenkylä
005	Liedenpohja
006	Killinkoski
007	Kotala

Vuoden 2023 eduskuntavaalien järjestelyissä on otettava huomioon myös Covid-19 epidemian tilanne ja varauduttava siihen, että tilanne voi vaatia samanlaisia erityisjärjestelyitä, joita toteutettiin Covid-19 -pandemian osalta vuoden 2021 kuntavaaleissa ja vuoden 2022 aluevaaleissa.

Oikeusministeriö seuraa epidemiatilannetta jatkuvasti yhteistyössä Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kanssa ja pitää kuntia ajan tasalla eduskuntavaalien valmisteluihin liittyen. Tarvittaessa ministeriö ja THL myös antavat kunnille erityiset terveysturvallisuusohjeet samaan tapaan kuin kuntavaaleissa ja aluevaaleissa.

Koronaepidemiasta johtuen vaalilautakunnan jäsenille ja varajäsenille on asetettava riittävät sijaisjärjestelyt ja avustavaa henkilöstöä on oltava riittävästi varalla sairaustapausten vuoksi. Tämä on huomioitava vaalilautakuntia ja vaalitoimikuntaa nimettäessä. Aikaisemmissa vaaleissa varajäseniä on valittu vaalilautakuntiin viisi ja vaalitoimikuntaan kolme, mutta on tarpeen harkita ylimääräisten varajäsenten nimeämistä, jotta vaalit pystytään toimittamaan hallitusti.

Vallitseva koronatilanne huomioiden eduskuntavaalien aikaan on normaalia suurempi riski äkillisille sairastumisille, jotka voivat pahimmillaan koskea useampaa vaalilautakunnan jäsentä tai varajäsentä. Tämän johdosta on vaalien toimituksen lain mukaisesti turvaamiseksi perusteltua antaa keskusvaalilautakunnan sihteerille oikeus hätätilanteessa määrätä vaalilautakuntien jäseniä tai varajäseniä osallistumaan myös toisen vaalilautakunnan työskentelyyn vaalipäivänä, jotta vaalilautakunta on koko vaalien toimituksen ajan päätösvaltainen. Tämä menettely oli käytössä myös aluevaalien 2022 ja kuntavaalien 2021 aikana.

Hallintosäännön 21 §:n mukaan ”Kaupunginjohtajalla on oikeus käyttää kaupungin päätösvaltaa kaupunginhallituksen puolesta”

Oheismateriaalina on luettelo eroa pyytäneistä tai estyneistä jäsenistä ja varajäsenistä.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Viitanen Henna

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää vuoden 2023 eduskuntavaalia varten seuraavaa:

- valita kullekin äänestysalueelle vaalilautakunnan, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään kolme.
- valita laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten vaalitoimikunnan, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään kolme.

Päätös

Kaupunginhallitus nimesi vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnan liitteen mukaisesti.

(Liite 1/2 §, vaalilautakunnat ja vaalitoimikunta)

Lisätietoja

Talousjohtaja, oto. hallintojohtaja Kaisa Jaatinen, puh. 044-715 1221,
sähköposti: etunimi.sukunimi@virrat.fi

Jakelu

Vaalilautakuntiin ja vaalitoimikuntiin nimetyt